P6_TA(2005)0135

Kulturna raznolikost

Resolucija Evropskega parlamenta o pripravi konvencije o zaščiti raznolikosti kulturne vsebine in umetniškega izražanja

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. januarja 2004 o ohranjanju in spodbujanju kulturne raznolikosti: vloga evropskih regij in mednarodnih organizacij kot sta UNESCO in Svet Evrope[1],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Vzpostavitev mednarodnega instrumenta kulturne raznolikosti" (KOM(2003)0520),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2003 o GATS, vključno s kulturno raznolikostjo[2],

– ob upoštevanju Splošne deklaracije UNESCO o kulturni raznolikosti z dne 2. novembra 2001,

– ob upoštevanju členov 149(1) in 151 Pogodbe ES,

– ob upoštevanju preambule in člena 22 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije,

– ob upoštevanju četrtega pododstavka člena I-3(3) Pogodbe o Ustavi za Evropo, potrjujoč, da bo EU spoštovala svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter zagotovila evropski kulturni dediščini varnost in podporo; ob upoštevanju člena III-315(4), potrjujoč soglasnost Sveta pri pogajanjih in sklepanju sporazumov na področju trgovanja s kulturnimi in avdiovizualnimi storitvami, kjer bi te lahko okrnile kulturno in jezikovno raznolikost EU,

– ob upoštevanju sklepa generalne konference UNESCO z dne 17. oktobra 2003 o začetku oblikovanja osnutka konvencije o kulturni raznolikosti za naslednje zasedanje generalne konference leta 2005,

– ob upoštevanju člena 108(5) svojega Poslovnika,

A. ker so med decembrom 2003 in majem 2004 potekali sestanki neodvisnih strokovnjakov z namenom oblikovanja prvega predloga osnutka konvencije,

B. ker je od septembra 2004 naprej potekala vrsta medvladnih srečanj z namenom dokončnega oblikovanja predloga osnutka konvencije in poročanja,

C. ker je bila Splošna deklaracija UNESCO o kulturni raznolikosti, sprejeta novembra 2001, dobrodošel korak naprej pri prizadevanjih za mednarodno sodelovanje, vseeno pa se je v globaliziranem svetu izkazala kot nezadosten odziv na grožnje kulturni raznolikosti,

---

[1] UL C 92 E, 16.4.2004, str. 322.
[2] UL C 61 E, 10.3.2004, str. 289.

D. ker je cilj osnutka konvencije UNESCO omogočiti in zaščititi raznolikost kulturnih vsebin ter umetniškega izražanja, olajšati razvoj in sprejemanje kulturne politike in ustreznih ukrepov za zaščito in podporo raznolikosti kulturnega izražanja, kot tudi spodbuditi obsežnejšo kulturno izmenjavo na mednarodni ravni,

E. ker so cilji konvencije usmerjeni v kulturne zadeve - področje, kjer po členu 151 Pogodbe Skupnost nima usklajevalnih pooblastil - vendar pa lahko ukrepi za doseganje teh ciljev vsebujejo določbe, ki bi vplivale na pravni red Skupnosti; drugače povedano je osnutek konvencije UNESCO mešan sporazum in vključuje vrsto določil, ki spadajo v pristojnosti Skupnosti,

F. ker je zato Svet 16. novembra 2004 Komisijo soglasno pooblastil za pogajanja v imenu Skupnosti o tistih delih osnutka besedila UNESCO, ki spadajo v pristojnosti Skupnosti,

G. ker so države članice zavezane k tesnemu sodelovanju s Skupnostjo, da bi tako zagotovili enotnost med pogajanji in pri dokončnem oblikovanju katerega koli besedila,

H. ker člen 300 Pogodbe določa postopkovna pravila glede sporazumov Skupnosti in vključuje posvetovanje z Evropskim parlamentom o predlogu za sklenitev takšnega sporazuma,

I. ker je zaradi mešane narave sporazuma pomembno, da vse institucije Skupnosti in države članice med seboj tesno sodelujejo,

1. opozarja, da mora biti konvencija orodje za mednarodno sodelovanje v korist kulturnega razvoja in meni, da je osnutek konvencije resen poskus odziva na izzive, ki jih globalizacija in mednarodna trgovinska politika zastavljata kulturni raznolikosti, ter pozdravlja postopek uveljavljanja obvezujočega instrumenta, ki določa standarde za zaščito kulturne raznolikosti;

2. meni, da morajo države članice storiti vse v njihovi moči za uskladitev svojih stališč, tako med seboj kot tudi s Skupnostjo;

3. je zaskrbljen, da bo vse razen popolne enotnosti spodkopalo stališča in verodostojnost Skupnosti v pogajanjih, in poudarja pomembnost enotnosti EU ter potrebo po popolni vključitvi Evropskega parlamenta v določanje jasnega obsega sporazuma, upoštevajoč tudi poglede civilne družbe;

4. vztraja, da bi morala Komisija poleg poročanja Svetu o poteku pogajanj v UNESCO zagotoviti tudi popolno obveščenost Evropskega parlamenta;

5. meni, da mora predlagana konvencija UNESCO zelo jasno poudariti pravico držav pogodbenic do razvoja, nadaljevanja in izvajanja politik in zakonov za spodbujanje in zaščito kulturne raznolikosti in medijskega pluralizma; meni, da je treba okrepiti pravice zapisane v konvenciji in preprečiti vse poskuse, ki bi hoteli s pomočjo te konvencije na kakršen koli način zmanjšati ali okrniti omenjene pravice;

6. meni, da mora konvencija upoštevati zelo pomembno vlogo, ki jo imajo javne storitve, še posebej javne radijske in televizijske postaje pri varovanju, podpiranju in razvijanju kulturne raznolikosti in identitete ter dostopa vseh državljanov do kakovostnih vsebin in znanja;

7. poudarja, da imajo kulturne storitve in izdelki dvojno naravo gospodarskega in kulturnega blaga in jih zato ni mogoče enačiti s trgovskim blagom;

8. prav tako opozarja, da je dostop do raznolike ponudbe tako nacionalnih kulturnih vsebin kot kulturnih vsebin iz katerega koli področja sveta, ena temeljnih pravic;

9. vztraja, da bi se morala Evropska unija in njene države članice med pogajanji in dokončnim oblikovanjem te konvencije vzdržati vsakršnega dejanja, ki bi ogrozilo kulturno raznolikost ali zmanjšalo sposobnost vlad za podpiranje kulturne raznolikosti in identitete;

10. poziva generalno konferenco UNESCO in pogajalske strani, naj zagotovijo, da bo konvencija zaobjela vse oblike kulturnega izražanja;

11. poziva vse pogajalske strani, naj se na vse načine potrudijo za dokončno oblikovanje predloga, da bi ga lahko sprejeli na naslednji generalni konferenci UNESCO oktobra 2005 v Parizu;

12. meni, da mora biti medijski pluralizem osnovno načelo konvencije;

13. vztraja, da mora konvencija zagotoviti preglednost, načelo sorazmernosti in načela demokratičnosti;

14. vztraja, da mora konvencija temeljiti na načelu posameznih človekovih pravic, kot so opredeljene z mednarodnimi instrumenti, vključno s pravico do svobode informacij, mnenj in intelektualne lastnine;

15. meni, da je vprašanje odnosov med mednarodnim trgovinskim pravom in bodočo konvencijo UNESCO bistvenega pomena, katerega bi bilo najbolje obravnavati tako, da se zaščiti kulturne raznolikosti nameni enaka in nikakor manjša mera pozornosti kot obravnavi drugih vprašanj;

16. meni, da mora sporazum predvidevati en sam preprost in zavezujoč mehanizem za reševanje sporov, zato da bi v mednarodnem pravu razvili sodno prakso kulturne raznolikosti;

17. meni, da bi morala vsaka definicija kulturne industrije v konvenciji vključevati poleg proizvajanja tudi ustvarjanje, objavljanje, oglaševanje, distribucijo, razstavljanje, omogočanje dostopa, prodajo, zbiranje, skladiščenje in ohranjanje kulturnega blaga in storitev;

18. meni, da bi morala konvencija upoštevati pomembnost tako neposredne kot posredne javne finančne pomoči, ter da lahko države pogodbenice določijo vrsto, višino in prejemnike take pomoči;

19. meni, da bi morale države ohraniti pravico do organizacije, financiranja in določanja pristojnosti ustanov, ki izvajajo javne storitve, namenjene ohranjanju kulturne raznolikosti in medijske pluralnosti, predvsem javnih radijskih in televizijskih postaj, da bi s tem zagotovile njihovo demokratično in družbeno vlogo v njihovih družbah, to pa mora veljati tudi za dobo digitalnega znanja;

20. zato meni, da mora konvencija zaščititi pravice držav pogodbenic do širjenja obsega njihove kulturne politike tudi na vsebine novih medijev in nove načine distribucije, in da mora biti načelo tehnološke nevtralnosti v konvenciji izrecno omenjeno;

21. pozdravlja predlog za ustanovitev organa za spremljanje kulturne raznolikosti v okviru UNESCO, ki mora delovati ob sodelovanju s strokovnimi organizacijami;

22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, državam članicam, vladam držav prosilk, Odboru regij, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Svetu Evrope in UNESCO.